

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 829
van **ELS STERCKX**
datum: 18 juni 2021

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Hersenexperimenten bij apen - Alternatieven

Dierproefnemers aan de KU Leuven maken ons wijs dat de hersenexperimenten op apen een noodzakelijk kwaad zijn en dat ze alleen aan bod komen als er geen alternatief is. Animal Rights heeft echter ontdekt dat de KU Leuven in een publicatie uit 2019 met menselijke vrijwilligers de nodige bewijzen levert dat zulke dierproeven volstrekt overbodig zijn. Zo is onderzoek met menselijke vrijwilligers niet alleen ethisch mogelijk, maar zou het ook betere resultaten opleveren met een directe toepassing voor de mens.

In 2019 hebben onderzoekers aan de KU Leuven al micro-elektroden ingeplant bij menselijke patiënten die in het kader van een behandeling een operatie aan de hersenen moesten ondergaan. Dat onderzoek leverde ongeziene details op over de menselijke hersencellen en hoe ze reageren op visuele voorwerpen. Gelijkaardige experimenten zullen in de toekomst toelaten om andere menselijke hersengebieden op dezelfde schaal te bestuderen.

“Je kan dus wel elektroden bij mensen inplanten, die in tegenstelling tot proefdieren wel hun toestemming kunnen geven”, aldus Animal Rights. Als wat Animal Rights aanvoert correct is, dan is dit een inbreuk op de EU-wet. Het is namelijk verboden om dierproeven te doen indien er een alternatief is. Dit alternatief is aanwezig en is ook in 2019 met menselijke vrijwilligers gerealiseerd.

1. Zal de minister onmiddellijk alle experimenten die in strijd zijn met de EU-wet laten stopzetten? Zo ja, wanneer? Zo niet, waarom niet?
2. Zal de minister initiatieven nemen die ertoe leiden dat apen die onterecht gebruikt worden voor dierproeven, worden vrijgelaten, dit volgens de EU-wet? Zo ja, wanneer? Zo niet, waarom niet?
3. Welke andere initiatieven zal de minister ter zake nog nemen?

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 829 van 18 juni 2021

van **ELS STERCKX**

1-2. De studie die aangehaald wordt illustreert dat onderzoekers aan de KU Leuven proberen om, wanneer dat mogelijk is, metingen van hersenactiviteit te doen bij de mens zelf. Zo kunnen ze de resultaten die ze verkregen hebben bij proefdieren bevestigen of aanvullen met nieuwe data.

Hieruit kan niet geconcludeerd worden dat het meten van hersenactiviteit bij de mens een alternatief is voor alle primatenprojecten aan de KU Leuven. Er zijn immers belangrijke beperkingen op dit vlak, waardoor onderzoek bij de mens enkel als een complementaire methode gezien kan worden in bepaalde studies.

Beperkingen zijn bijvoorbeeld de beschikbaarheid van patiënten die geschikt zijn om betrokken te worden in de studie. Het gaat om patiënten die in het kader van de behandeling van hun aandoening elektroden ingeplant krijgen en waarbij onderzoekers de mogelijkheid hebben om de activiteit van hersencellen gedurende enkele weken te meten.

Ook zijn er beperkingen op het vlak van de gebieden in de hersenen die bereikbaar zijn met micro-elektroden. De locatie waar gemeten kan worden, wordt bovendien sterk of volledig bepaald door de aandoening van de patiënt.

Een ander belangrijk punt is dat het per definitie om 'zieke' hersenen gaat. De vraag stelt zich dus of de gemeten signalen overeenkomen met of model kunnen staan voor die van gezonde hersenen.

Tot slot is de registratie van de activiteit van hersencellen maar één, weliswaar belangrijk, onderdeel van het scala van gebruikte onderzoekstechnieken bij de aap. Het geheel van kennis verkregen met de verschillende technieken is nodig om te verstaan wat een hersengebied doet.

3. Tijdens de domeinspecifieke rondetafelgesprekken die de dienst Dierenwelzijn op mijn vraag zal organiseren, zal onder meer de focus gelegd worden op proefdiergebruik voor neurologisch onderzoek.